

Delårsrapport januari – juni

2017

SYFTE

Att bidra till förbättrad folkhälsa genom att begränsa alkoholens skadeverkningar.

VÅRT SAMHÄLLSUPPDRAG

Att med ensamrätt, och med ansvar och god service, sälja alkoholdrycker och att informera om alkoholens risker.

VÅR VISION

Ett samhälle där alkoholdrycker njuts med omsorg om hälsan så att ingen tar skada.

Sammanfattning av andra kvartalet 2017

- Nöjd Kund Index¹ uppgick till 85 (84)².
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 77 (77) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 132,3 (127,4) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 7806 (7337) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 136 (88) MSEK.
- Resultat efter finansiella poster uppgick till 178 (118) MSEK.
- Systembolaget publicerade för första gången Alkoholrapporten med fakta och trender kring alkohol.
- Systembolaget är bäst på service för femte året i rad enligt ServiceScore.

1. För definitioner av nyckeltal se sidan 12.

Sammanfattning av januari – juni 2017

- Nöjd Kund Index uppgick till 84 (84).
- Ålderskontrollen uppgick till 96 (96) procent.
- Opinionsmätningar visade att 78 (77) procent av medborgarna vill behålla Systembolagets ensamrätt.
- Systembolagets försäljningsvolym uppgick till 232,7 (230,3) miljoner liter.
- Nettoomsättningen ökade till 13901 (13477) MSEK.
- Rörelseresultatet uppgick till 123 (43) MSEK.
- Resultat efter finansiella poster uppgick till 171 (81) MSEK.
- Systembolaget placerades i topp i årets förtroendebarmeter.

2. Siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år om inget annat framgår.

Finansiell information

MSEK	apr – jun 2017	apr – jun 2016	jan – jun 2017	jan – jun 2016	helår 2016
Nettoomsättning	7806	7337	13901	13477	28469
Rörelseresultat	136	88	123	43	217
Resultat efter finansiella poster	178	118	171	81	264
Periodens resultat	148	96	142	66	289
Eget kapital	1465	1389	1465	1389	1612
Avkastning på eget kapital %	-	-	24	17	18
Balansomslutning	5321	5248	5321	5248	5872
Soliditet %	28	29	28	29	28
Kassaflöde från den löpande verksamheten	842	518	-194	-479	306
Medelantal anställda	3654	3628	3536	3458	3551



Vd har ordet



Årets andra kvartal präglas till stor del av skolavslutningar och storhelger. Som förälder kan det vara svårt att veta hur man ska bemöta ungdomar i diskussionen kring alkohol. Veckan innan Valborg skickade Systembolagets dotterbolag IQ därför ut boken Tonårsparlören till alla föräldrar med barn som fyller 14 år under året. Boken är full av tips, argument och fakta om ungdomar och alkohol.

Ungefär hälften av Sveriges statliga bolag har ett särskilt samhällsuppdrag. Systembolagets samhällsuppdrag innebär att vi ska sälja alkohol med ansvar och god service. Vi ska även informera om alkoholens risker. Som en del av samhällsuppdraget – att sälja med ansvar – genomför vi löpande granskning av vår ålderskontroll för att säkerställa att inga underåriga handlar alkohol hos oss och under årets andra kvartal uppgick den till 96 procent vilket innebär att vi ligger kvar på samma höga nivå som föregående år.

FORTSATT NÖJDA KUNDER

Nöjd Kund Index nådde en ny rekordnivå, sett till kvartalsresultatet, med index 85. Det område som ökade mest är uppfattningen om att Systembolaget tar ett stort ansvar när det gäller arbetet med att förbättra arbetsvillkor och främja mänskliga rättigheter i leverantörskedjan.

Systembolaget har för femte året i rad vunnit utmärkelsen Bäst på service i Sverige – alla kategorier – i ServiceScores undersökning bland kunderna, vilket är ytterligare ett kvitto på våra medarbetares goda insats för kunderna eftersom priset bygger på hur svenska folket upplever servicen i olika branscher och verksamheter.

PREMIÄR FÖR ALKOHOLRAPPORTEN

I juni publicerade Systembolaget Alkoholrapporten¹ för första gången. Syftet med rapporten är att ge en samlad bild av forskning, statistik och trender kring alkoholen i

Sverige och att den ska fungera som ett lättillgängligt kunskapsunderlag. Rapporten innehåller dryckestrender, statistik över konsumtion, fakta om alkoholens skadeverkningar och en fördjupning kring alkohol, föräldrar och barn.

FINANSIELLA RESULTAT

Under första halvåret 2017 ökade Systembolagets försäljningsvolym med 1,0 procent jämfört med föregående år, vilket följer befolkningstillväxten. Försäljningsandelen för det ekologiska sortimentet fortsätter att öka till 12,5 procent jämfört med 11,3 procent föregående år. Nettoomsättningen uppgick till 13 901 miljoner kronor jämfört med 13 477 miljoner kronor föregående år. Sjukfrånvaro är ett område som är prioriterat inom Systembolaget och arbetet handlar inte bara om att rehabilitera våra medarbetare tillbaka i arbetet utan även förebyggande insatser. Total sjukfrånvaro rullande 12 månader uppgår till 5,1 procent, vilket är i nivå med föregående år.

AKTUELLT INOM ALKOHOLMRÅDET

Frågan kring gårdsförsäljning har aktualiserats eftersom Region Skåne beslutat att ansöka om tillstånd hos Regeringen för ett treårigt regionalt gårdsförsäljningsförsök. När gårdsförsäljning förespråkas handlar det i huvudsak om att främja näringarna som ligger på landsbygden. Men om alkohol säljs med vinstintresse, som i sin tur leder till både ökad försäljning och konsumtion, leder detta till markant ökade samhällsskador². Enligt EU-rätten måste dessutom ett monopol upprätthållas för att få finnas kvar – två statliga utredningar visar att det inte går att tillåta fler försäljningsställen än Systembolaget utan att äventyra ensamrätten. Efterfrågan på närproducerade och lokala drycker växer och vi jobbar ständigt med att utveckla och tillgängliggöra vårt sortiment för att möta det ökade intresset från kunderna. Vårt utbud består av över 1000 lokala artiklar och nya artiklar tillkommer kontinuerligt.

Med 439 butiker, 471 ombud och minst tre anställda i varje kommun är Systembolaget den enda statliga verksamheten med anställda i landets alla kommuner. Kvartalets Opinionsindex (OPI) visar dessutom att 77 procent av befolkningen vill behålla Systembolaget och monopolet. Sverige är det EU-land, efter Danmark, där störst andel av befolkningen dricker alkohol¹, men svenskarna dricker relativt måttligt jämfört med andra länder i regionen. Detta visar att den svenska alkoholpolitiken, som bland annat vilar på Systembolagets ensamrätt, har betydelse och bidrar till att reducera alkoholskadorna i samhället.

Magdalena Gerger

Verkställande direktör

1. Systembolaget, Alkoholrapporten 2017 – Tema: Alkohol, föräldrar och barn <https://www.systembolaget.se/om-alkohol/alkoholrapporten/>

2. Stockwell, Tim m.fl. What are the public health and safety benefits of the Swedish government alcohol monopoly?, April 2017. <http://www.uvic.ca/research/centres/carbc/about/news/current/systembolaget-report.php>

Systembolaget i korthet

Systembolaget AB är ett statligt ägt aktiebolag som innehar ensamrätt att bedriva detaljhandelsförsäljning av starköl, vin och spritdrycker i Sverige. Som statligt ägt företag ska Systembolaget drivas kostnadsmedvetet och agera föredömligt inom hållbart företagande. Systembolaget har 439 butiker och finns i Sveriges samtliga 290 kommuner. Utöver butikerna finns 471 ombud runt om i Sverige där kunderna kan beställa varor för avhämtning. Systembolaget erbjuder på försök även hemleverans till ett antal områden i Sverige.

SYSTEMBOLAGETS ANSVAR

Systembolagets ensamrätt har ett socialpolitiskt syfte att begränsa alkoholens tillgänglighet. Uppdraget kommer från ägaren staten och styrs huvudsakligen av alkohollagen, EU-rättsliga regler, Systembolagets avtal med staten och statens ägaranvisning. Här sägs bland annat att ingen favorisering av inhemska produkter får ske, att kunderna ska ges god service och att information ska lämnas till allmänheten om de risker som är förenade med konsumtion av alkohol.

Systembolaget ska drivas affärsmässigt utan att vara vinstmaximerande. Det innebär att Systembolaget inte har säljdrivande reklam som andra företag och inte försöker få människor att köpa mer än de hade tänkt sig. Systembolaget tar sitt serviceansvar genom att erbjuda kunnig personal, rådgivning, ett brett sortiment och goda beställningsmöjligheter. Informationsuppdraget utförs på flera olika sätt bland annat genom dotterbolaget IQ:s kommunikationskampanjer samt genom engagemang i alkoholforskning.

Systembolaget är en stor aktör, med betydande inflytande och en särställning på dryckesmarknaden. På samma sätt som det är självklart att ta stort ansvar för medarbetare, den egna miljöpåverkan och ha nolltolerans mot korrup­tion och diskriminering, arbetar Systembolaget tillsammans med leverantörer för att säkerställa arbetsvillkor och mänskliga rättigheter, minskad miljöpåverkan och anti-korrup­tion i hela leverantörskedjan.

Vårt ansvar och arbete för en hållbar utveckling rymms inom sju övergripande väsentliga hållbarhetsområden:

- Begränsa alkoholens skadeverkningar
- Goda arbetsvillkor i leverantörskedjan
- Miljöförbättringar i leverantörskedjan
- Klimatpåverkan
- Etik och antikorrup­tion
- Hållbara prestationsmiljöer
- Inkludering

Strategiska nyckeltal

MSEK	apr – jun 2017	apr – jun 2016	jan – jun 2017	jan – jun 2016	helår 2016	målnivå 2017
Nöjd Kund Index (NKI) ¹	85	84	84	84	84	85
Ålderskontroll %	96	96	96	96	96	96
Alkoholindex ²	-	-	-	-	63	>66
Opinionsindex (OPI) %	77	77	78	77	76	77
Total sjukfrånvaro % ³	-	-	5,1	5,1	5,2	4,8
Minskad klimatpåverkan ⁴	-	-	-	-	+6918 ton CO ² e	-7000 ton CO ² e
Avkastning på eget kapital % ⁵	-	-	24	17	18	9,0–10,0
Soliditet %	28	29	28	29	28	20–30
Kostnadseffektivitet ⁶	-	-	-	-	2,3	≤ 2,3

1. NKI redovisas tre gånger per år, utfall i kvartalskolumnen avser senaste mätning.

2. Redovisas årsvis.

3. Utfall avser rullande 12 månader med en månads fördröjning.

4. Redovisas årsvis med utgångspunkt från utgångsvärdet 165 144 CO²e med basår 2014.

5. Utfall avser rullande 12 månader.

6. Redovisas årsvis med ny beräkningsgrund från 2017. Totala omkostnader/såld kvantitet.

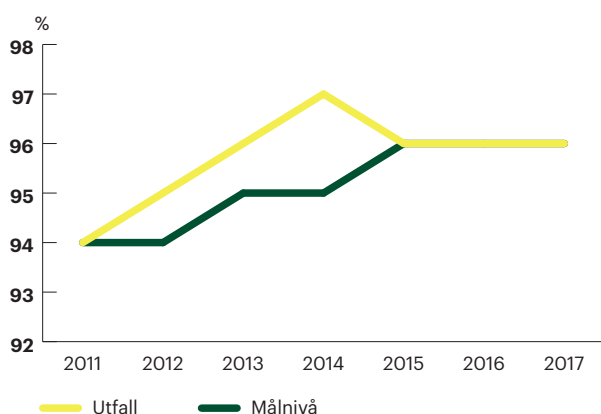
NÖJD KUND INDEX (NKI)³

Vid den första av årets tre mätningar uppgick index till 85 (84) vilket är en ny rekordnivå. Rullande 12 månader uppgick NKI till 84 (84). Sett till de tre kvalitetsområden som i störst utsträckning påverkar kundernas nöjdheter ligger uppfattningen om Systembolagets medarbetare och sortiment på samma höga nivå som tidigare, medan uppfattningen om Systembolagets samhällsansvar har ökat.

ÅLDERSKONTROLL

Under första halvåret genomfördes 2 903 (2 922) ålderskontrollköp (20 – 24 år) i våra butiker. Legitimation begärdes vid 96 (96) procent av dessa köptillfällen, vilket är i nivå med helåret 2016.

Ålderskontroll



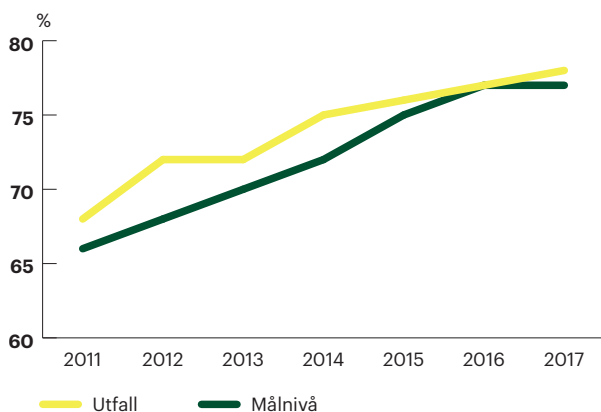
ALKOHOLINDEX

Alkoholindex tas fram en gång per år och publicerades senast i Systembolagets Ansvarsredovisning 2016.

OPINIONSINDEX (OPI)

OPI mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolagets ensamrätt till detaljhandelsförsäljning av sprit, vin och starköl. För första halvåret uppgick OPI till 78 (77) procent. Vid kvartalets mätning uppgick index till 77 procent vilket är en återgång efter resultatet på 79 procent i första kvartalet. De som vill att starköl, vin och sprit skall säljas i andra butiker har ökat till sin tidigare nivå på 19 procent jämfört med knappt 17 procent i första kvartalet. De som inte tar ställning ligger relativt konstant på 4 procent.

Opinionsindex



TOTAL SJUKFRÅNVARO

Systembolaget har fortsatt arbetet med att analysera orsakerna och genomföra riktade insatser i syfte att minska sjukfrånvaron. Från och med 2017 har beräkningen av nyckeltalet justerats för att säkerställa att all partiell sjukfrånvaro redovisas vilket innebär att nivån på nyckeltalet har ökat något. Föregående års siffror är justerade utifrån den nya beräkningen. Total sjukfrånvaro (rullande 12 månader) uppgick per den sista maj till 5,1 procent, vilket är i nivå med föregående år (5,1).

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

Ett av Systembolagets hållbarhetsmål är att fram till och med år 2020 ha minskat den klimatpåverkan som Systembolagets verksamhet har med 14 000 ton CO²ekvivalenter, utifrån 2014 års utgångsvärde med en klimatpåverkan om 165 144 ton. Målet omfattar utsläpp från förpackningar, elförbrukning och interna resor. Utfallet beräknas årligen och detaljerad sammanställning av utfall för 2016 finns redovisad i Systembolagets Ansvarsredovisning 2016.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Avkastningen på eget kapital ska enligt ägaranvisningen över tid motsvara den genomsnittliga tioåriga statsobligationsräntan med ett tillägg av sju procentenheter, vilket per den sista juni motsvarar 7,4 procent (rullande 12 månader). Avkastningen på eget kapital uppgick per sista juni, rullande tolv månader, till 24 (17) procent. Skillnaden mot föregående år beror på en kombination av högre försäljning och lägre kostnader mellan åren, samt utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmmsgatan.

SOLIDITET

Soliditeten ska enligt ägaranvisningen för helåret uppgå till mellan 20 och 30 procent. Per den sista juni uppgick soliditeten till 28 (29) procent. Soliditeten varierar normalt över året och minskar efter utdelning av föregående års resultat.

KOSTNADSEFFektivITET

Nyckeltalet är ett ägarmål som presenteras en gång per år. Effektivitetsmålet syftar till att omkostnaderna från tid till annan anpassas till förändringar i såld kvantitet. På årsstämman 2017 beslutades om ny beräkningsgrund för nyckeltalet samt en målnivå på ≤ 2,3.

3. Ytterligare information om Systembolagets strategiska nyckeltal återfinns i Ansvarsredovisning 2016 under rubriken "Ägarens mål och strategiska nyckeltal".

Ekonomisk utveckling

MSEK	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Netto-omsättning	7806	7337	13901	13477	28469
Rörelseresultat	136	88	123	43	217
Finansnetto	42	30	48	38	47
Resultat efter finansiella poster	178	118	171	81	264
Kassaflöde från den löpande verksamheten	842	518	-194	-479	306
Medelantal anställda	3654	3628	3536	3458	3551

NETTOOMSÄTTNING OCH FÖRSÄLJNINGSVOLYM

Systembolagets försäljning är högre mot veckosluten samt under slutet av varje månad. De största försäljningstopparna uppstår inför påsk, midsommar, jul och nyår. Därutöver är försäljningen som högst under somarmånaderna juni till och med augusti.

April-juni 2017

Intäkterna under andra kvartalet ökade med 6,4 procent jämfört med föregående år till 7 806 (7 337) MSEK. Det är sprit, vin och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Intäkterna ökade mer än volymen under perioden. Volymen påverkas till stor del av att antalet försäljningsdagar och mixen av försäljningsdagar skiljer sig åt mellan åren. Intäktsökningen är, förutom ökad försäljningsvolym, till stor del hänförlig till den alkoholskatteökning som trädde i kraft den 1 januari samt att kunderna fortsatt köper varor i de dyrare segmenten.

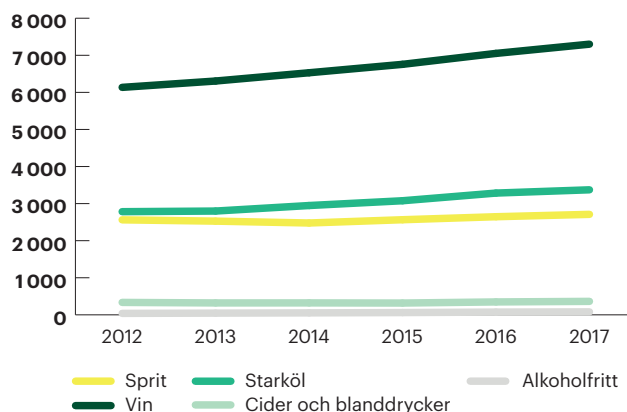
Januari-juni 2017

Intäkterna under första halvåret ökade med 3,1 procent jämfört med föregående år till 13 901 (13 477) MSEK. Det är framförallt sprit, vin och starköl som står för den huvudsakliga ökningen i kronor. Försäljningen inom alkoholfritt och cider och blanddryck hade däremot den största procentuella ökningen under första halvåret. Intäktsökningen är, förutom ökad försäljningsvolym, till stor del hänförlig till den alkoholskatteökning som trädde i kraft den 1 januari samt att kunderna fortsatt köper varor i de dyrare segmenten.

Nettoomsättning

MSEK	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Sprit	1474	1380	2710	2646	5651
Vin	4061	3799	7300	7051	14873
Starköl	1942	1850	3372	3284	6874
Cider och blanddrycker	236	221	363	348	737
Alkoholfritt	50	46	80	74	172
Summa försäljning drycker	7763	7296	13825	13403	28307
Övriga varor och tjänster	43	41	76	74	162
Summa intäkter	7806	7337	13901	13477	28469

Nettoomsättning MSEK januari – juni



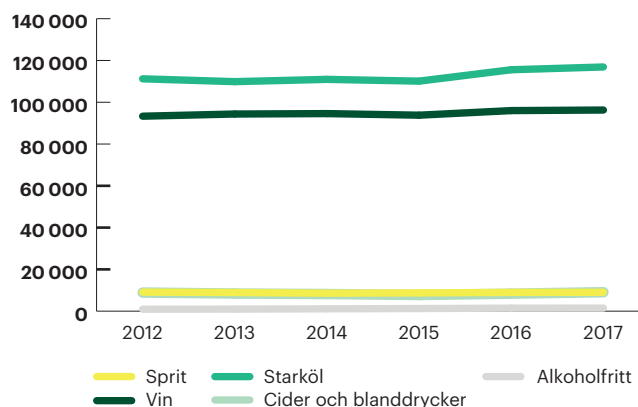
Försäljningsvolymen har ökat något jämfört med föregående år. Ökningen är hänförlig till befolkningsökning samt att antalet och mixen av försäljningsdagar skiljer sig åt mellan åren. Försäljningsvolymen uppgick ackumulerat till 232,7 (230,3) miljoner liter, en ökning med 1,0 procent jämfört med 2016.

Försäljningsvolymen ökade inom samtliga varugrupper med störst procentuell ökning av det alkoholfria sortimentet samt cider och blanddryck som ökade med 1,7 procent respektive 8,1 procent jämfört med föregående år. Försäljningen av sprit ökade med 0,6 procent (0,06 miljoner liter), vin ökade med 0,3 procent (0,3 miljoner liter), starköl ökade med 1,1 procent (1,3 miljoner liter).

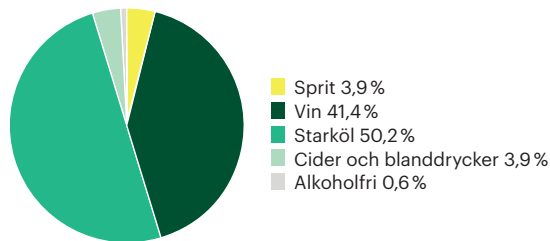
Försäljningsvolym drycker

1000-tals liter	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Sprit	4902	4677	9025	8968	19018
Vin	53298	51680	96279	96010	199200
Starköl	67208	64874	116885	115562	240012
Cider och blanddrycker	5939	5314	9051	8370	17674
Alkoholfritt	905	888	1458	1435	3421
Summa försäljning drycker	132252	127433	232698	230345	479325

Försäljningsvolym 1000-tals liter januari – juni



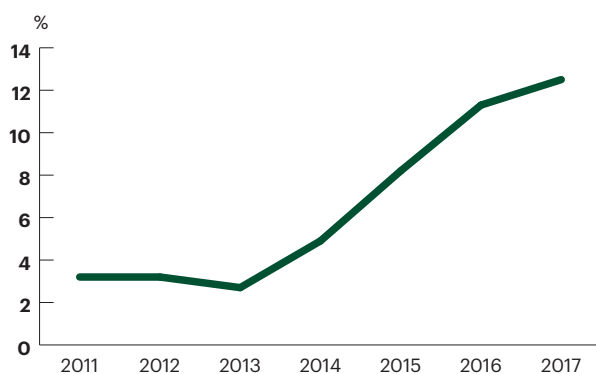
Försäljningsvolym fördelat per varugrupp januari – juni 2017



Omräknat till ren alkohol ökade den totala försäljningsvolymen med cirka 0,6 procent. Ren liter alkohol per capita har minskat något jämfört med föregående år.

Försäljningen av ekologiska produkter uppgick under första halvåret till 29,1 (25,9) miljoner liter. Majoriteten, motsvarande 72 procent, av den ekologiska försäljningsvolymen kommer fortsatt från viner. Under perioden är det framförallt varugrupperna cider och blandddryck, alkoholfritt samt sprit inom det ekologiska sortimentet som ökar mest. Ekologiska produkter utgjorde 12,5 (11,3) procent av den totala försäljningsvolymen. Systembolaget ser i likhet med tidigare år en fortsatt ökning av det ekologiska/etiska sortimentet, om än i något lägre ökningstakt.

Andel ekologisk försäljning, volym januari – juni



Antalet kundbesök i butik uppgick under halvåret till 58,7 (58,7) miljoner. Antalet digitala besök, det vill säga besök på webb och app, uppgick till 22,5 (19,1) miljoner under första halvåret.

RÖRELSERESULTAT

April–juni 2017

Kvartalets rörelseresultat uppgick till 136 (88) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 2,9 (2,0) procent.

Förändringen i rörelseresultatet är främst hänförlig till ett högre bruttoresultat vilket under andra kvartalet uppgick till 982 (937) MSEK beroende på ökad försäljning jämfört med samma period föregående år. Trots detta kvarstår driftskostnaderna på samma nivå där försäljningskostnaderna uppgick till 692 (692) MSEK och administrationskostnaderna uppgick till 157 (159) MSEK.

Inom gruppen försäljningskostnader har personalkostnaderna ökat till följd av den ökade försäljningen och årlig lönerrevision medan kostnaderna för uppgradering av affärssystem är lägre i år då projektet till största delen nu

är slutfört. Förändringen inom gruppen administrationskostnader avser något ökade personalkostnader medan informationskostnaderna är lägre.

Januari–juni 2017

Halvårets rörelseresultat uppgick till 123 (43) MSEK. Rörelsemarginalen, exklusive alkoholskatt, uppgick till 1,5 (0,5) procent.

Det högre resultatet beror främst på ökat bruttoresultat, 1 759 (1 697) MSEK, samtidigt som driftkostnaderna har minskat något. Försäljningskostnaderna minskade till 1 330 (1 352) MSEK och administrationskostnaderna ökade något till 309 (305) MSEK. Förändringen av försäljningskostnader kan hänföras till att Systembolaget under 2016 uppgraderade sitt affärssystem och hade ökade kostnader för uppgraderingsarbetet. Avskrivningarna har minskat till följd av en avtagande investeringstakt under de senaste åren. Personalkostnaderna har ökat till följd av den ökade försäljningen och årlig lönerrevision samt ökade pensionskostnader, på grund av ändrad indexering. Förändringen av administrationskostnaderna avser främst ökade personalkostnader samt mer effektiva informationsaktiviteter.

FINANSNETTO

April–juni 2017

Finansnettot uppgick till 42 (30) MSEK varav 8 (7) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -9 (8) MSEK avser orealiserade värdeförändringar, 1 (-1) MSEK avser realiserade värdeförändringar och 43 (16) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan. Finansmarknaden har under årets andra kvartal fortsatt visat låga räntor, även om de långa räntorna sakta börjat att stiga. Marknadsvärderingen av Systembolagets placeringar har utvecklats något negativt på grund av rådande ränteutveckling.

Januari–juni 2017

Finansnettot uppgick till 48 (38) MSEK varav 15 (12) MSEK avser ränteintäkter från finansiella placeringar, -5 (11) MSEK avser orealiserade värdeförändringar, -5 (-1) MSEK avser realiserade värdeförändringar och 43 (16) MSEK avser utdelning från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan.

RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER

April–juni 2017

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 178 (118) MSEK.

Januari–juni 2017

Kvartalets resultat efter finansiella poster uppgick till 171 (81) MSEK.

KASSAFLÖDE

April–juni 2017

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till 842 (518) MSEK. Investeringarna uppgick till -220 (-267) MSEK, varav -46 (-27) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -174 (-240) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Under andra kvartalet har Systembolaget investerat överskottslikvid i räntebärande värdepapper. Utdelning har lämnats till ägaren om -289 (-198) MSEK motsvarande förra årets resultat. Utdelning har erhållits från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan om 43 (16) MSEK, vilken var högre än föregående år beroende på försäljning av en fastighet.

Januari–juni 2017

Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till -194 (-479) MSEK. Investeringarna uppgick till -237 (-301) MSEK, varav -75 (-62) MSEK främst avser ny- och ombyggnation av butiker, och -162 (-239) MSEK avser nettoförändring av finansiella placeringar. Utdelning har lämnats till ägaren om -289 (-198) MSEK och utdelning har erhållits från Systembolagets dotterbolag AB K14 Näckströmsgatan om 43 (16) MSEK.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

April –juni 2017

Medelantalet anställda uppgick till 3 654 (3 628) under kvartalet. Ökningen förklaras främst av att Systembolaget har utökat med nya butiker jämfört med föregående år.

Januari–juni 2017

Medelantalet anställda uppgick till 3 536 (3 458) under kvartalet. Ökningen förklaras bland annat av satsningar för att säkerställa ett bra kundmöte och att Systembolaget har utökat med nya butiker jämfört med föregående år.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Styrelsen beslutar årligen om företagets styrdokument som utgår från lagar, regler och ägaranvisningen. Systembolaget genomförde under första kvartalet den årliga företagsövergripande riskanalysen. I analysen värderades risker avseende sannolikhet och konsekvens. Konsekvensen avser inverkan på Systembolagets förmåga att nå befintliga mål.

Av de värderade riskerna identifierade Systembolaget ett tjugotal risker som nu prioriterats för hantering i verksamheten. De högst värderade riskerna är främst av strategisk och operativ karaktär och handlar om alkoholmarknadsföring, bristande konsekvens i alkohollagstiftning och tillsyn, hållbarhet samt arbetsmiljö. Systembolaget lyfter även upp risker inom området efterlevnad av regler och avtal.

De finansiella riskerna som ränte-, kredit- och likviditetsrisker är begränsade. Systembolaget är självfinansierat bland annat tack vare en hög lageromsättningshastighet som matchar inköps- och betalningsvillkoren.

Systembolaget saknar räntebärande skulder. All försäljning sker i form av kontant- eller kortbetalning och därmed har Systembolaget inga väsentliga kundfordringar. Dryckesleverantörerna ansvarar för importen av alkoholhaltiga drycker samt för redovisning av alkoholskatt. Systembolagets inköp sker i huvudsak i svenska kronor och företaget är därmed i mycket liten utsträckning exponerat mot kurs- och valutarisker. Ytterligare information om hanteringen av finansiella risker framgår av not 13 Finansiella instrument i Systembolagets Ansvarsredovisning 2016.

Sammanfattning av dotterbolagen

IQ initiativet AB arbetar för att bidra till en smartare syn på alkohol som leder till att alkoholens skadeverkningar minskar. IQ-initiativet informerar, inspirerar, utmanar och är en plattform för goda exempel på alkoholförebyggande verksamhet. IQ-initiativet finansieras av Systembolaget med en årsbudget på 35 (35) MSEK. Första halvårets resultat före skatt uppgick till 5,4 (0,3) MSEK. Bolagets vd Juan-Pablo Roa har valt att lämna företaget, rekrytering av ny vd pågår.

AB K14 Näckströmsgatan förvaltar Systembolagets rörelsefastigheter. Första halvårets resultat före skatt uppgick till 11,0 (10,6) MSEK. Resultatet är främst hänförligt till koncerninterna hyresintäkter.

Väsentliga händelser efter balansdagen

Inget väsentligt finns att rapportera.

Styrelsen och verkställande direktören försäkrar härmed att halvårsrapporten ger en rättvisande översikt av Systembolagets verksamhet, ställning och resultat samt att den beskriver de väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som Systembolaget står inför.

Stockholm den 17 juli 2017
Systembolaget AB

Kenneth Bengtsson
Ordförande

Thord Andersson
Ordinarie ledamot

Viveca Bergstedt Sten
Ordinarie ledamot

Robert Damberg
Ordinarie ledamot

Crister Fritzson
Ordinarie ledamot

Cecilia Halle
Ordinarie ledamot

Frida Johansson Metso
Ordinarie ledamot

Håkan Leifman
Ordinarie ledamot

Kerstin Wigzell
Ordinarie ledamot

Berit Morén
Arbetstagarrepresentant

Maria Nilsson
Arbetstagarrepresentant

Magdalena Gerger
Verkställande direktör

Delårsrapporten har inte varit föremål för granskning av bolagets revisorer.

Resultaträkning i sammandrag

MSEK	Not	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Nettoomsättning		7 806	7 337	13 901	13 477	28 469
Kostnad för sålda varor		-6 824	-6 400	-12 142	-11 780	-24 878
Bruttoresultat		982	937	1 759	1 697	3 591
Försäljningskostnader	2, 3	-692	-692	-1 330	-1 352	-2 746
Administrationskostnader	2, 3	-157	-159	-309	-305	-634
Övriga rörelseintäkter		2	2	3	3	6
Övriga rörelsekostnader		1	0	0	0	0
Rörelseresultat		136	88	123	43	217
Finansnetto		42	30	48	38	47
Resultat efter finansiella poster		178	118	171	81	264
Periodiseringsfond		-	-	-	-	104
Resultat före skatt		178	118	171	81	368
Skatt		-30	-22	-29	-15	-79
Periodens resultat		148	96	142	66	289
Resultat per aktie före och efter utspädning, SEK*		380	267	396	183	803
Antal aktier vid periodens slut		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000
Genomsnittligt antal aktier under perioden		360 000	360 000	360 000	360 000	360 000

* Systembolaget har inte några konvertibla instrument, optioner eller teckningsoptioner, vilket medför att ingen utspädningseffekt uppstår.

Balansräkning i sammandrag

MSEK	Not	2017-06-30	2016-06-30	2016-12-31
Anläggningstillgångar				
Immateriella tillgångar		-	1	-
Materiella tillgångar		487	509	496
Finansiella tillgångar		2 249	2 237	2 301
Summa anläggningstillgångar		2 736	2 747	2 797
Omsättningstillgångar				
Varulager		1 266	1 320	1 272
Fordringar		159	186	173
Kortfristiga placeringar		478	84	271
Kassa och bank		682	911	1 359
Summa omsättningstillgångar		2 585	2 501	3 075
Summa tillgångar		4	5 248	5 872
Eget kapital		1 465	1 389	1 612
Obeskattade reserver				
Periodiseringsfond		57	161	57
Summa obeskattade reserver		57	161	57
Avsättningar				
Långfristiga avsättningar		82	81	80
Summa avsättningar		82	81	80
Skulder				
Långfristiga skulder		95	91	95
Kortfristiga skulder		3 622	3 526	4 028
Summa skulder		4	3 617	4 123
Summa eget kapital och skulder		5 321	5 248	5 872

Förändring i eget kapital i sammandrag

MSEK	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Ingående balans	1612	1521	1521
Periodens resultat	142	66	289
Utdelning	-289	-198	-198
Utgående balans	1465	1389	1612

Kassaflödesanalys i sammandrag

MSEK	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Den löpande verksamheten					
Resultat före skatt	178	118	171	81	368
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	41	41	109	93	109
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital					
Förändring av varulager	-134	-181	6	-159	-111
Förändring av fordringar	24	-4	13	10	-12
Förändring av skulder	843	598	-406	-436	69
Förändring av fordringar/skulder koncernbolag	-86	-30	-39	-20	-21
Kassaflöde från den löpande verksamheten efter förändring av rörelsekapital	866	542	-146	-431	402
Betald skatt	-24	-24	-48	-48	-96
Kassaflöde från den löpande verksamheten	842	518	-194	-479	306
Investeringsverksamheten					
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	-46	-27	-75	-62	-139
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	-	-	-	-	0
Förvärv/försäljning av finansiella tillgångar	-174	-240	-162	-239	-499
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-220	-267	-237	-301	-638
Finansieringsverksamheten					
Utdelning från AB K14 Näckströmsgatan	43	16	43	16	16
Utdelning till ägaren	-289	-198	-289	-198	-198
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-246	-182	-246	-182	-182
Periodens kassaflöde	376	69	-677	-962	-514
Likvida medel vid periodens början	306	842	1359	1873	1873
Likvida medel vid periodens slut	682	911	682	911	1359

Kvartalsöversikt

MSEK	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-mar 2017	jan-mar 2016
Nettoomsättning	7806	7337	6095	6140
Bruttoresultat	982	937	777	760
Försäljningskostnader	-692	-692	-638	-660
Administrationskostnader	-157	-159	-152	-146
Rörelseresultat	136	88	-13	-45
Kvartalets resultat	148	96	-6	-30
Soliditet %	28	29	35	34

Noter

NOT 1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Systembolaget AB följer Statens riktlinjer för extern rapportering för företag med statligt ägande. Redovisningen har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Rådet för finansiell rapportering RFR 2, Redovisning för juridiska personer. RFR 2 innebär att Systembolaget ska tillämpa IFRS och därmed samtliga standarder och uttalanden utgivna av IASB och IFRIC så som de godkännts av EU-kommissionen för tillämpning inom EU. Detta ska göras så långt det är möjligt inom ramen för Årsredovisningslagen och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Delårsrapporten är upprättad i enlighet med IAS 34, Delårsrapportering och Bokföringsnämndens Allmänna Råd om frivillig delårsrapportering (BFNAR2007:1). Systembolaget använder sig av samma redovisningsprinciper såsom de har beskrivits i Systembolagets digitala Ansvarsredovisning 2016 under rubriken Finansiell rapportering.

Undantag från IFRS

PENSIONER

Företagets förmånsbestämda pensionsåtaganden har i enlighet med förenklingsregeln i RFR 2 beräknats och redovisats baserat på tryggandelagen, vilket avviker från IAS 19.

UTVECKLINGSKOSTNADER

Samtliga utvecklingskostnader avseende till exempel affärssystem kostnadsförs i enlighet med undantaget avseende IAS 38.57 i RFR 2.

OBESKATTADE RESERVER

De belopp som avsatts till obeskattade reserver utgör skattepliktiga temporära skillnader. På grund av sambandet mellan redovisning och beskattning särredovisas inte den uppskjutna skatteskuld som är hänförlig till de obeskattade reserverna i företaget.

LEASING

Samtliga leasingkostnader redovisas i enlighet med undantaget avseende IAS 17:20-32, samt 36-48 i RFR 2 som operationell leasing.

NOT 2 PERSONALKOSTNADER

Första halvårets totala personalkostnader uppgick till 942 (876) MSEK. Lönekostnaderna har ökat jämfört med första halvåret 2016 till följd av den årliga lönerevisionen, ökad försäljningsvolym och även öppnandet av två nya butiker under andra halvan av 2016. Pensionskostnaderna avviker mot föregående år främst till följd av en ökad indexeringskostnad för utförsäkrade pensionärer.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

MSEK	apr-jun 2017	apr-jun 2016	jan-jun 2017	jan-jun 2016	helår 2016
Byggnader och mark	1	1	1	1	2
Materiella anläggningstillgångar	39	49	82	103	192
Immateriella tillgångar	0	1	0	2	2
Summa avskrivningar	40	51	83	106	196

NOT 4 FINANSIELLA INSTRUMENT

Systembolagets finansiella instrument består av räntebärande värdepapper, kundfordringar, likvida medel och leverantörsskulder. Räntebärande värdepapper värderas till verkligt värde via resultaträkningen baserat på indata motsvarande nivå 1 enligt IFRS 7. Övriga finansiella tillgångar och skulder har korta löptider. Härav bedöms de verkliga värdena på samtliga finansiella instrument approximativt motsvara bokförda värden. Nedan beskrivs löptiden för de räntebärande värdepapper som värderas till verkligt värde via resultaträkningen.

Räntebärande värdepapper

kommande förfall per bokslutsdatum:	30 juni 2017	30 juni 2016
MSEK		
- Inom ett år	478	84
- Senare än ett år men inom två år	536	486
- Senare än två år men inom tre år	872	671
- Senare än tre år men inom fyra år	318	944
- Senare än fyra år men inom fem år	482	96
Summa räntebärande värdepapper	2686	2281

Företaget har inte kvittat några finansiella tillgångar och skulder och har inga avtal som möjliggör kvittning. Ökningen av räntebärande värdepapper beror på att överskott i likvida medel har omplacerats i räntebärande instrument.

Definitioner

ALKOHOLINDEX

Alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Alkoholindex skapas från svaren på nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel när det gäller alkohol. Frågorna ställs en gång per år till 2000 personer, 16 år och äldre. Ju högre index, desto mer återhållsam är attityden till alkohol. Det är Systembolagets dotterbolag IQ-initiativet AB som redovisar Alkoholindex och datainsamlingen genomförs av ett externt företag, Novus.

ALKOHOLSKATT

Alkoholskatt är en statlig punktskatt. Ändrad alkoholskatt påverkar Systembolagets intäkter parallellt med kostnad för såld vara varför ändrad alkoholskatt inte får någon effekt på bruttoresultatet.

AVKASTNING PÅ EGET KAPITAL

Periodens resultat (rullande 12 månader), 365,5 MSEK, i procent av genomsnittligt justerat eget kapital, 1511,9 MSEK = 24%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Genomsnittet är beräknat utifrån justerat eget kapital 2016-06-30, 1514,2 MSEK och 2017-06-30, 1509,7 MSEK. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

GENOMSNITTLIGT ANTAL AKTIER

Genomsnittet av antal aktier i början och i slutet av perioden.

NETTOOMSÄTTNING

Intäkter/nettoomsättning omfattar intäkter från sålda varor och utförda tjänster som ingår i Systembolagets huvudverksamhet.

KOSTNADSEFFEKTIVITET

Kostnadseffektivitet beräknas utifrån förhållandet mellan totala omkostnader (justerat för engångsposter) i förhållande till såld kvantitet (antalet sålda förpackningar viktade utifrån respektive varugrups beräknade tidsåtgång för hantering). Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget och redovisas årligen.

MEDELANTAL ANSTÄLLDA

Antalet arbetade timmar dividerat med normal årsarbetstid.

MINSKAD KLIMATPÅVERKAN

Talet avser minskningen av den klimatpåverkan som Systembolagets verksamhet har. Målet omfattar utsläpp från förpackningar, elförbrukning och interna resor och utgångsvärdet är 165 144 ton CO²ekvivalenter med 2014 som basår. Minskad klimatpåverkan mäts en gång per år.

NÖJD KUND INDEX (NKI)

NKI mäter hur nöjd kunden är med Systembolaget. Totalindex är ett medelvärde av de tre frågorna.

- Hur nöjd eller missnöjd är du med Systembolagsbutiken totalt sett?
- Hur väl motsvarar Systembolagsbutiken dina förväntningar?
- Hur pass nära eller långt ifrån ett ideal tycker du att Systembolagsbutiken ligger?

Kundernas svar, som anges på en skala från 1 till 10, omräknas till ett tal mellan 10 och 100. Systembolaget anlitar CFI Group för genomförande av undersökningen. Totalt tillfrågas årligen cirka 48 000 slumpmässigt utvalda kunder, fördelade över samtliga butiker. NKI mäts och redovisas tre gånger årligen.

OPINIONSINDEX (OPI)

Opinionsindex mäter hur stor andel av Sveriges befolkning som vill behålla Systembolaget och monopolet för försäljning av starköl, vin och sprit. Intervjupersonerna får ta ställning till frågan:

- Tycker du att man ska behålla Systembolaget och monopolet på försäljningen av starköl, vin och sprit eller vill du att starköl, vin och sprit ska säljas i andra butiker?

Systembolaget anlitar TNS Sifo för genomförande av undersökningen. Totalt intervjuas 2 250 slumpmässigt utvalda personer i åldern 15 och uppåt. Opinionsindex redovisas kvartalsvis.

RESULTAT PER AKTIE

Periodens resultat dividerat med genomsnittligt antal aktier.

RÖRELSEMARGINAL EXKLUSIVE ALKOHOLSKATT

Rörelseresultat i procent av intäkterna exklusive alkoholskatt.

RÖRELSERESULTAT

Rörelseresultat beräknas utifrån bruttoresultat, 1759 MSEK, med tillägg för övriga rörelseintäkter, 3 MSEK, med avdrag för rörelsens kostnader, -1639 MSEK = 123 MSEK.

SOLIDITET

Justerat eget kapital, 1509,7 MSEK, i procent av balansomslutningen, 5 320,9 MSEK = 28%. Eget kapital är justerat för schablonskatt, 22%, på obeskattade reserver. Nyckeltalet ingår som mål i ägaravisningen för Systembolaget.

TOTAL SJUKFRÅNVARO

Den totala sjukfrånvaron mäts utifrån Ekonomistyrningsverkets definition och mäter sjukfrånvarotimmar i relation till alla tillgängliga timmar under samma period. Talet mäts per rullande 12-månadersperiod med en månads eftersläpning.

ÅLDERSKONTROLL

Ålderskontrollen mäter andelen tillfällen då legitimation har begärts i procent av antal kontrollköp. Kontrollköpen genomförs av personer i åldersgruppen 20–24 år. Systembolaget anlitar Better Business för genomförande av köpen. Totalt genomförs under ett år cirka 5 800 kontrollköp i butik samt 600 kontroll köp hos ombud. Ålderskontrollen mäts och redovisas varje månad.



Magdalena Gerger
Verkställande direktör
Telefon 08-503 310 25



Charlotte Hansson
Ekonomidirektör
Telefon 08-503 303 75

Kommande rapporttillfällen

26 oktober 2017 Delårsrapport januari – september 2017
13 februari 2018 Bokslutskommuniké 2017

Systembolaget AB

Organisationsnummer: 556059-9473

Postadress: 103 84 Stockholm

Besöksadress: Kungsträdgårdsgatan 14

Telefon: 08-503 300 00

Fax: 08-503 310 00

Hemsidaadress: systembolaget.se